

ПРЕДСЈЕДНИК УДРУЖЕЊА БОРАЦА РАТОВА ОД 1990. ГОДИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ РАДАН НИКОЛИЋ У ИНТЕРВЈУУ ЗА „ДАН” (1 и 2. јануар 2012)

Радан Николић

Предсједник Удружења бораца ратова од 1990. године **Радан Николић** је коменатришући судске процесе који се у Црној Гори воде за наводне ратне злочине казао да је апсурдно покретати поступке против сопствених држављана, а истовремено ћутати о злочинима над нашим грађанама. Он је у интервјуу за „Дан” истакао како је Удружење током дугогодишње борбе да се избори за што повољнији статус породица палих бораца, као и инвалида, наилазило на жестоку опструкцију власти. Оне исте власти која их је слала на ратиште.

“Тако се десило да смо у рат испраћени као хероји, а дочекани као проблематична војска којој је временом натоварено на плећа све што у том рату није ваљало. У сваком случају, промјену односа према борцима требало би тражити у промјени политике званичне Црне Горе”, рекао је Николић.

Како коментаришете понашање црногорског тужилаштва када се ради о процесуирању злочина над црногорским држављанима и да ли је помало чудно то што Црној Гори немамо ни један процес за ратне злочине над Србима ?

“Подсјетићу да је Удружење бораца ратова од 1990. године Црне Горе годинама јавно указивало на то да Врховно државно тужилаштво има селективан приступ ратним злочинима из деведесетих година, те да је то производ снажних политичких притисака извана. Наиме, Њемачка и Америка, које стоје иза разбијања двије Југославије, отимања Србији Косова и Метохије и сатанизације бивше ЈНА, Срба и Србије, стоје и иза заокрета у политици званичне Црне Горе и својеврсног самоутјеривања ратне кривице за дешавања из 90-их година и радикалног фалсификовања новије историје у Црној Гори. Зато смо имали оптужнице и суђења за ратни злочин над хрватским држављанима у

Морињу, али не и за ратни злочин над црногорским држављанима у сплитском логору „Лора“; за ратни злочин над буковичким Муслиманима, али не и за злочин буковичких Муслимана над Србима у општини Чајниче; за ратни злочин над Албанцима у Калуђерском Лазу, али не и за злочине над црногорским држављанима на Косову и Метохији.”

Какав је однос државних органа према Удружењу, борцима и њиховим породицама?

“Ми смо борци војски држава којих више нема, односно судионици и свјedoци испровоцираних ратних сукоба на просторима бивше СФРЈ, агресије НАТО-а на СРЈ и насилног стварања тзв. Косова. Од оснивања Удружења 1993. године, наши примарни програмски циљеви су били збрињавање породица палих бораца и ратних војних инвалида, трагање за несталим борцима, евоцирање успомена на пале борце и борба против фалсификовања истине о ратним дешавањима деведесетих година. У остваривању првог циља имали смо сарадњу, али и сукобљавање са државним органима Црне Горе, што је ипак резултирало коректним односом државе према породицама палих бораца и тежим категоријама ратних војних инвалида, како по питању новчаних давања из области борачке и инвалидске заштите, тако и у погледу стамбеног збрињавања и, у мањем обиму, запошљавања чланова породица палих бораца. У остваривању осталих циљева, Удружење је имало више опструкцију него помоћ од стране државних органа”.

Како коментаришете апсурд да борце сатанизују и проглашавају злочинцима управо они који су их слали на ратишта?

“Највећи апсурд деведесетих година је чињеница да је предсједник Предсједништва СФРЈ био Стјепан Месић, који је јавно радио на разбијању СФРЈ и изјавио да ће у СР Хрватској отети оружје од ЈНА којој је он био врховни командант. Тај апсурд је изродио све друге апсурде.

Мобилизација војних обвезника у СР Црној Гори 1991. године имала је неподјељену подршку црногорског руководства и огромне већине грађана Црне Горе. Међутим, треба истаћи и то да је црногорска Територијална одбрана била саставни дио оружаних снага СФРЈ и да црногорско руководство углавном није консултовано при извођењу ратних операција ЈНА на херцеговачко-дубровачком и другим ратиштима. Зато, убрзо после првих већих погибија црногорских резервиста, попут оне у Чепикућама, 1. октобра 1991.

године, долази до сукоба црногорског руководства са командантима појединих јединица, а већ у новембру 1991. године, преко појединих резервних војних старјешина стижу поруке да бацимо пушке и вратимо се кући. Тако се десило да смо у рат испраћени као хероји, а дочекани као проблематична војска којој је временом натоварено на плећа све што у том рату није ваљало. У сваком случају, промјену односа према борцима треба тражити у промјени политике званичне Црне Горе.

Ваше мишљење о судском процесу „Морињ”?

“Удружење је више пута саопштило свој став о оптужници против шесторице припадника ЈНА у случају „Морињ” и досадашњем судском процесу. С обзиром на то да је скоро у Вишем суду у Подгорици завршено поновљено суђење у истом предмету и да је кривично вијеће судије Миленке Жижих најавило пресуду за 25. јануар 2012. године, Удружење до изрицања те пресуде неће коментарисати поновљено суђење. Од Вишег суда очекујемо да не подлегне политичким притисцима да се оптужени по сваку цијену прогласе кривим, већ да донесе праведну пресуду на основу правилне квалификације кривичног дјела и утврђеног чињеничног стања. Конкретно, то значи да очекујемо да се новом пресудом Вишег суда оптуженима неће ставити на терет било који елемент или радња коју тужилац није ваљано доказао”.

Да ли сарађујете са осталим борачким организацијама из региона и на који начин?

“Сарадња са борачким организацијама из региона, последњих година скоро да и не постоји. То је, прије свега, последица пропадања нашег заједничког пројекта „Истином у будућност”, који је прво опструирала борачка организација Федерације Босне и Херцеговине, а потом и финансијери. Међутим, Удружење је последње двије године остварило квалитетну сарадњу са истакнутим мировњацима, потенцијалним свјedoцима ратних злочина, невладиним удружењима и владиним комисијама из региона. Та сарадња већ даје конкретне резултате, попут покретања истраге Жупанијског државног одвјетништва Сплит о ратном злочину над припадницима никшићко-шавничке групе у „Лори”.

Шта је у раду Удружења обиљежило 2011. годину и шта су приоритети за наредну годину?

“У 2011. години су се збила два значајна догађаја за Удружење. Покренута је истрага у случају „Лора”, а влада Игора Лукшића, преко Министарства рада и социјалног старања и Комисије за расподјелу дијела прихода од игара на срећу, показала је спремност за сарадњу са Удружењем.

У оквиру пројекта Хуманитарне активности, у 2012. години приоритети Удружења ће бити подршка истрази ратног злочина над црногорским резервистима почињеног 1992. године у „Лори” и сачињавање комплетне базе података о погинулим и несталим борцима из Црне Горе. Предстоји и реорганизација Удружења у складу са новим Законом о невладиним организацијама, који ступа на снагу 1. јануара 2012. године”.

Митар В. Ракчевић